

Frítíð við lön til fiskimenn fall hesaferð men tað kemur aftur og sigrar tað at enda

Frítíð við lön til fiskimenn var eitt av teimum málum, javnaðarmenn í seinastu tingsetu lögdu fram fullfíggað, sjálvstøðugt lógaruppskot um.

Aftaná at javnaðarflokkurin hevði lagt hetta uppskotið inn á ting, setti Erlendur Patursson F.F.s vegna fram uppskot um sama. Men tað var bara tann munur, at Erlendur Patursson í sínum uppskoti setti bara orðið fiskimenn í galdandi frítíðarlön fyri arbeiðsmenn, meðan javnaðarmenn gjørdur serligt lógaruppskot um, at fiskimenn skuldu fáa 6 pst. av vinnu síni í frítíðarviðbót.

Hetta uppskotið javnaðarmanna

kann praktiserast, meðan frítíðarlög arbeiðaranna neyvan kann verða nýtt fyri fiskimenn, soleiðis sum hon er orðað.

Hetta viðgingu tá tjóðveldismenn undir orðaskiftinum.

Men bæði uppskotini vórðu feld av stjórnarflokkunum, Kjartan Mohr og Djóna í Geil. Meðan allir javnaðarmenn greiddu atkvøðu fyri uppskoti Erlends Paturssonar, tá javnaðarmannauppskotið var felt, undræðust menn yvir, at Erlendur Patursson ikki greiddi atkvøðu fyri javnaðarmannauppskotinum. — Tað gjørdur kortini teir flestu tjóðveldismenninir.

Dimmalætting og húsabyggingin

Í heyst verður val. Tað er øllum greitt og nýtist tí ikki at verða sagt, men hetta sæst eisini týðiliga av oddagrein í Dimmalætting nr. 37, sum hon nevnr »GEMT OG GLEMT«. M.a. nertir blaðið við húsabyggingina og tann týðning, tað vildi havt fyri samfelagið, um vit høvdu lagalig húsabyggingarlán, eins og er í Danmørk og øðrum londum. Tað er eisini rætt, tá ið Dimmalætting í somu grein sigur, at teir, ið stovnaðu realkreditstovnin, settu reglur fyri, at hann ikki bara skuldi styðja vinnuna, men eisini húsabyggingina.

Ja, tað er áhugavert og láturligt at lesa hesa somu oddagrein frá byrjan til enda — og serliga av tí, at tað er einum og hvørjum greitt, at einki verunligt býr aftan fyri tað, sum greinin sipar til. Tí blaðstjóri Dimmalættingar veit nógv betur, enn hann skrivur — hvør meinbogið var, fyri at vit ikki fingur tey lagaligastu húsabyggingarlán, sum vit í dag kundu átt atgongd til. Tað kann tí her verða sagt, at Dimmalætting — eins og hini blaðini — veit fullvæl tað, at samfelag okkara er alt annað enn væl fyriskipað, men roynir tó at blinda fólk við tí, tá ið blaðið heldur tað passa teimum. Og so heldur Dimmalætting, at um fólk áttu lagaligari møguleikar við at fingið sær hús — so høvdu eisini ráðini verið betur til tess at sett pening í fiskifør.

Greinin sjálv kann vera góð nokk og fella væl í eyguni á fólk, men harafturímóti er tað tápuligt av Dimmu at skriva soleiðis, tí hon eigur part í tí, at teir somu møguleikar, sum hon nú so eymliga kemur fram við, eru farnir fyri skeytið.

Dimmalætting skal vita tað, at tað nyttar lítið at tala við tveimum tungum. Tað er møguligt, at Dimma heldur, at eingin veit betur, enn at tað er, so sum hon nú skrivur, men tað er heilt annarleiðis við hesum álvarsama máli, tí tað er helst mongum kunnugt,

hvussu hesin sorgarleikur er framfarin.

Tað er tíverri ikki gjørligt í hesi grein at siga nóg gjølla frá tí niðingsgerð, sum her var gjørd — og sum er gjørd í so mongum førum. Men tá Dimmalætting kemur sær at reka framundir í hesum máli, má tað verða trivið nakað aftur í tað, sum her er framfarið. So skjótt Dam varð kosin fólkatingsmaður, setti hann seg til arbeiðis fyri at fáa til vega allar tær láni- og studningskipanir, sum danir hava til frama fyri húsabygging. — Frá góðum vinum í statsministerinum fekk hann so mikið góða hjálp, at tað í fullfíggaðum sniði kundi teggjast fyri lögtingið og síðani fyri fólkatingið igjøgnum ministreið. Men tá so Dam aftaná kom á tal við táverandi ríkisumboðsmannin Vagn Hansen um hetta mál, sigur Vagn Hansen, at einki er at gera viðvíkjandi tí, at vit skulu fáa hia sama rætt sum danir til húsaláns- og studningsfyriskipanir státsins, tá vit høvdu við at seta orðið »bolige« á yvirtøkulistan eisini høvdu yvirtikið finansieringina av húsabyggingini. Og tann, sum er faðir at hesum skaðarorðinum — »bolige« — er eingin minni enn sambandsmaðurin, Kristian Djurhuus, lögmaður.

Men tó skal tað verða sagt, at Dam í hesum máli hevur fingið eitt samarbeiði í lag millum sambandsflokkinn og sjálvstýrisflokkinn. Men hetta samarbeiði slitaði, tá sambandsflokkurin við húð og hárgav seg yvir til fólkaflokkinn. Eg haldi tí, at Dimmalætting átti at tagt um hetta mál, nú tað lýður til val, og ikki farið at kynt uppundir.

At enda skal tað verða sagt, at mong dopur hending er farin fram undir leiðslu av Kristian lögmanni — men neyvan ein daprari. Skomm og last skal hann eiga fyri tað ómegnarverk, hann hevur framt í hesum máli. Síðan kann Dimmalætting skriva um »Gemt og glemt« sum henni lystir — tí tað er jú aðalmál hennara: At goyma — og gloyma.

D. J. Sørensen.

Opið bræv til harra D. J. Sørensen í Hvalbæ

Kæri vinur og partamaður!

Stóra tøkk fyri brævið. Mær tykir, at mangt og margt, sum tú í brævinum umrøður, er slikt, sum mong onnur enn eg hava hug at lesa, og tessvegna loyvi eg mær her at biðja Sosialin hýsa nokrum brotum — t.d. tað, sum tú skrivur um eina hending, sum nærum kostaði liv títt. Eg skrivi orð tiri orðrætt:

»Seinasta leygardag var eg í slíkari lætu, at eg einki annað hugsaði uttan at doyggja.

Tað bar soleiðis til, at eg fór út við einum kolavagni, og ein ungur drongur kom aftaná meg við einum, og tá ið hann er komin nakað út, bleiv hann av einari ella aðrari orsök av við sín vogn — hann misti hann — og vognurin tók eina slíka ferð á seg, at tað var eitt tvey, hann hevði meg aftur. Eg bleiv varur við, at drongurin var vorðin leysur frá vogninum, sum kom við rúkandi ferð beint á meg, men hjá mær var púra einki at gera, tí tað brast næstan í sama sekundi, og tað var eins, og eg foldi deyðans koldu hond við liggjanum; men tá hendi nakað, sum eg ikki dugi at greiða frá: Vognurin fór út av linjuni — og stóðgáði knappliga ferðini.

At ein Gud er, ið ræður øllum, vita vit — vit siggja tað aftur og aftur, men tíverri hugsa vit ovlítið um tilíkt í okkara dagliga arbeiði — ikki fyrr enn Hann visir okkum sína veldishond — eins og í hesi løtu, tá ið deyðin nerti við meg — heilt óskaddur slapp ikki, tí somikið nerti vognurin við meg, áðrenn hann stóðgáði, at eg rendi fram eftir rommum og lóstaði høgna fót og bæði lørini og má liggja í songini enn eina tíð, men vónandi verði eg heilt raskur aftur.

Drongurin, sum misti vognin, sigur, at tá ið hann kom til mín, hevði hann roknað við, at eg lá lík.

Eg má siga, at eg hugsi nógv, meðan eg ligg í songini — fyri tað fyrsta, hvussu nær eg var deyðanum, og síðan tað, at eg mundi nú doyð frá konu og børnum, ið ikki enn kunna bjarga sær sjálvum.

Ja, hesi orð eru so greið, at ikki er mikið at skoyta her uppí, men kortini vil eg nerta við tær allra síðstu reglurnar, sum siga, hvat ein pápi hugsar, tá ið hann sær deyðan fyri eygunum, og óforsyrð smábørn standa kring sjúkralægu hansara, tí hvat fær tá sáttardeyðaeinkjan?

Í hesum føri vart tú tryggjaður, mín góði partamaður, men kortini? — Ja, eg skilji, at tú takkar Harranum fyri, at tú aftur kann sleppa at arbeiða fyri konu og børn. Eg veit eisini, at tú fælist við sáttardeyðaeinkjum, sum einki endurgjald fáa, tí hitt harða, kalda, hjartalaysa, konservativa afturhalds-yvirklassavaldið situr í háseti á Føroya lögtingi og í landstýrinum og kovir uppskot javnaðarmanna um hjálp til einkjur, faðirleys, gomul og avlamisfólk.

Eg eri glaður yvir, at tú slapp so væl úr hasum miklum vanda, og eg veit, at tú nú betur enn áður skilir, hvussu neyðugt tað er hjá tær og øllum javnaðarfólki at skriva í Sosialinum og at rópa inn í oyruni á øllum slitmonnum og teirra konum og lata tey vita, at um tey aftur seta kross fyri afturhaldsmonnum, so seta tey hungursband fyri einkjur og faðirleys og øll, sum einki orka, og ongan eiga, tí afturhaldið noktar studning, og samstundis dýkja teir toll á neyðsnyrvørur, sum fátæk fólk skulu nýta til matna og klædna.

At enda sigi eg við teg, D. J. Sørensen! Nú eru ikki stundir at liggja sjúk. — Um tað so eru tær síðstu kreftur, so fara tær aldri betur enn í kampinum móti tí yvirklassa, sum trampar oman á teirri kúgaðu fjældini.

Upp, broður — til dagsverk og dyst.

J. H. Danbjørg.

Haldið Sosialin!

Nu er det tid-

HAFNIA

HAFNIA-LÍV

er elsta og största privata livstryggingarfelag í Danmørk.

Samandagur tryggingarhæddir:
1,9 MILLIARDIR KRÓNUR

Biðið um tilboð uppá livstrygging hjá staðarumboðsmonnum okkara fyri høvuðsumboðið í Føroyum:

Tryggingarsambandið Føroyar
Tinganes HAVN Telf. 1080

ella hjá umsjónarmanninum:

John Sivertsen
Hoyviksveg 24 HAVN Telf. 2172-1721